

Sigmund Freud

De ce un șteiu cercetă și în escori și altă replică de
teorie culturală (studiu introductiv de Lucian Pricop) / 7

Noi asupra editiei / 13

Trei cercetări de teoria sexualității

Traducere și studiu introductiv de Lucian Pricop

I. Sexualitatea parverse în psihoterapie / 59
VII. Cercetarea infantilă și sexualitate / 61
I. Manifestările sexuale la copil / 61
II. Periodul de imnări și manifestările sexuale la copil / 63
III. Scopul sexului în seara imnării / 65
IV. Manifestările sexuale la adolescent / 67
V. Cercetare cu privire la sexualitate / 69
VI. Fazele de evoluție organizată sexual / 91
VII. Sursele sexualității infantele / 93

Cuprins

De ce am ales cercetări și nu eseuri și alte explicații de istorie culturală (studiu introductiv de Lucian Pricop) / 7
Notă asupra ediției / 13

Trei cercetări de teoria sexualității / 15

Deviațiile sexuale / 17

- I. Deviații care se referă la obiectul sexual / 18
- II. Deviații care se referă la scopul sexual / 35
- III. Generalități privind perversiunile / 48
- IV. Despre pulsiunea sexuală la nevrotici / 51
- V. Pulsiuni parțiale și zone erogene / 57
- VI. Explicația predominanței aparente a sexualității perverse în psihonevroze / 59
- VII. Caracterul infantil al sexualității / 61

Sexualitatea infantilă / 63

- I. Perioada de latență sexuală în timpul copilăriei și întreruperile sale / 67
- II. Manifestările sexualității la copil / 71
- III. Scopul sexual al sexualității infantile / 75
- IV. Manifestările sexuale masturbatorii / 77
- V. Căutările copilului cu privire la sexualitate / 88
- VI. Fazele dezvoltării organizării sexuale / 91
- VII. Sursele sexualității infantile / 95

- I. Primatul zonei genitale
și plăcerea preliminară / 104
- II. Despre problema excitației sexuale / 110
- III. Teoria libidoului / 115
- IV. Diferențierea sexelor / 117
- V. Descoperirea obiectului / 121
- Concluzie / 131

Respect pentru oameni și cărți

știință și cunoaștere sunt cele mai importante mijloace de dezvoltare a oamenilor. Cărțile și revistele sunt instrumente esențiale pentru dezvoltarea intelectuală și spirituală a oamenilor. Libris.RO își propune să devină cel mai mare și mai bun site de cumpărare și vânzare de cărți online din România și din întreaga lume.

DEVIATIILE SEXUALE¹

Pentru a explica nevoile sexuale la om și la animal, în biologie se utilizează ipoteza unei „pulsiuni sexuale”; la fel, pentru a explica foamea, se presupune existența pulsiunii ingerării de alimente. Cu toate acestea, limbajul popular nu cunoaște, pentru pulsiunea sexuală, termenul care să corespundă cuvântului foame, știința folosindu-se de termenul „libido”².

Credința populară își formează unele reprezentări stabile despre natura și proprietățile pulsiunii sexuale. Astfel, se admite că aceasta lipsește în copilărie, că se constituie în perioada pubertății și în legătură cu procesele de maturizare, că

¹ Datele conținute în prima parte a acestei lucrări se sprijină pe scrieri ale lui v. Krafft-Ebing, Moll, Moebius, Havelock Ellis, v. Schrenck-Notzing, Löwenfeld, Eulenburg, I. Bloch, M. Hirschfeld și pe articolele publicate în cel mai recent *Jahrbuch für sexuelle Zwischenstufen*, editat de acesta din urmă. Bibliografia subiectului nostru este prezentă în screrile pe care le vom menționa. De aceea, ni s-a părut inutil să le indicăm într-o manieră mai detaliată.

Rezultatele obținute prin observația psihanalitică a invertiților se bazează pe comunicările făcute lui I. Sadger și pe propria mea experiență. (n.a.)

² Singurul termen apropiat din germană (*Lust*) are din păcate mai multe sensuri, desemnând atât trăirea nevoii cât și a satisfacerii. (n.a.)

Respect pentru oameni și cărti

se manifestă prin fenomene de atracție irezistibilă exercitată de un sex asupra celuilalt iar scopul său ar fi unirea sexuală sau, cel puțin, anumite acte care tind spre acest scop.

Avem însă toate motivele să credem că această descriere nu este fidelă realității; dacă se întreprinde o analiză atentă se descoperă aici numeroase erori, inexactități și judecăți pripite.

Vom introduce doi termeni: persoana care exercită o atracție sexuală va fi numită *obiect sexual* iar actul către care pulsiunea împinge, *scop sexual*. Experiența științifică ne demonstrează că există numeroase devieri în privința ambelor, obiect sexual și scop sexual, al căror raport cu norma acceptată are nevoie de o investigare de profunzime.

I. DEVIATII CARE SE REFERĂ LA OBIECTUL SEXUAL

Cea mai bună interpretare a noțiunii populare de pulsiune sexuală o găsim în fabula poetică despre ființa umană divizată în două părți, bărbat și femeie, care aspiră să se reunească prin iubire. De aceea este extrem de surprinzător să aflăm că există bărbați pentru care obiectul sexual nu este femeia ci bărbatul și că, la fel, există femei pentru care femeia reprezintă obiectul sexual. Persoanele de acest gen se numesc *contrare*¹ sau, mai bine, persoane *invertite*, iar fapta, *inversiune*. Invertiții sunt, desigur, foarte numeroși, cu toate că adeseori este dificil să fie identificați².

¹ În original, termenul folosit este *Konträrsexuale*. (n.t.)

² Privitor la dificultățile și la diferitele tentative de a stabili proporția

A. Inversiunea

Comportamentul invertiților

La persoanele invertite se disting următoarele tipuri:

- (a) *absolut* invertite, adică obiectul lor sexual nu poate apartine decât aceluiași sex cu al lor, în timp ce indivizii de sex opus le sunt indiferenți sau chiar le provoacă aversiune. Dacă este vorba de bărbați, ei sunt, ca urmare a acestei aversiuni, incapabili de actul sexual normal sau nu simt în realizarea acestuia vreo placere;
- (b) *ambigen* inverte (hermafrodiți din punct de vedere psihosexual), adică sexualitatea lor poate avea drept obiect oricare dintre sexe; inversiunii îi lipsește aici caracterul de exclusivitate;
- (c) *ocasional* invertite. Inversiunea este determinată în acest caz de circumstanțe exterioare, în special ca urmare a inaccesibilității obiectului sexual normal sau a imitației. Persoanele de acest tip pot resimți satisfacție în actul sexual cu persoanele de același sex.

În afara de aceasta, invertiții se comportă variat în ceea ce privește aprecierea pe care o au asupra caracterului particular al pulsunii lor sexuale. Pentru unii inversiunea este de la sine înțeleasă, precum este pentru normali orientarea libidoului lor, și reclamă dreptul pentru inversiunea să fie pusă pe același plan cu orientarea normală. Alții însă se

invertiților, vezi M. Hirshfeld, „Statistische Untersuchungen über den Prozentsatz der Homosexuellen“ în *Jahrbuch für sexuelle Zwischenstufen*, 1904. (n.a.)

revoltă împotriva realității inversiunii lor și o resimt ca pe o compusie patologică¹.

Se disting diferite tipuri de inversiune după perioada de viață în care au apărut aceste manifestări sexuale. La unii, inversiunea pare să fi existat de-a lungul întregii durate pe care o poate acoperi memoria. La alții, ea se manifestă într-o anumită perioadă, înainte sau după pubertate². Această caracteristică poate să se păstreze toată viața sau să dispară pentru moment. Ea poate să nu fie decât un episod spre o activitate sexuală normală. De asemenea, poate să apară târziu, după o lungă perioadă de sexualitate normală. S-au semnalat chiar cazuri de oscilații periodice, între un obiect sexual normal și un obiect invertit. Deosebit de interesante sunt cazurile în care libidoul se schimbă înspre inversiune după o experiență penibilă cu un obiect sexual normal.

Aceste serii de variații sunt, în general, independente. În formele extreme, cele ale inversiunii integrale, se poate admite că particularitatea sexuală apare devreme în viață și că individul se simte în acord cu particularitatea sa.

Fără îndoială, numeroși autori refuză să adune aceste diferite cazuri enumerate într-o categorie, insistând asupra diferențelor pe care ele le prezintă, mai degrabă decât pe elementele comune, ceea ce răspunde mai bine opiniilor pe

¹ Această rezistență la inversiune oferă condițiile pentru ca individul să fie accesibil tratamentul prin sugestie sau prin psihanaliză. (n.a.)

² Mulți autori au afirmat, pe bună dreptate, că nu se pot credita datele autobiografice ale invertiților referitoare la momentul în care se manifestă înclinația către inversiune, deoarece aceștia au putut elimina din memorie faptele care ar dovedi atitudinea lor heterosexuală. Psihanaliză a dovedit că această bănuială în cazurile de inversiune la care a avut acces și a căror anamneză se modifică, acoperind lacunele datorate amneziei infantile. (n.a.)

Respect pentru oameni și cărti care le au asupra inversiunii. Dar, oricât de legitime ar fi separările, nu se poate contesta că se pot întâlni toate gradele intermediare, astfel încât formarea unei categorii pare să se impună.

Teoria inversiunii

La început, inversiunea a fost considerată drept semnul înăscut al unei degenerențe nervoase și era în concordanță cu faptul că primele persoane la care medicii au constatat inversiunea erau bolnavii de nervi sau cei care, cel puțin, lăsau o astfel de impresie. Această teză conține două afirmații care trebuie să fie apreciate separat: caracterul înăscut și degenerența.

Degenerența

Utilizarea fără discernământ a termenului degenerență, aici și oriunde în altă parte, ridică obiecții. Treptat ne-am obișnuit să numim degenerență orice manifestare patologică a cărei cauză nu este direct traumatică sau infecțioasă. După clasificarea degenerațiilor făcută de Magnan¹, a devenit posibilă aplicarea termenului de degenerență cazurilor în care funcționarea sistemului nervos este perfectă. În asemenea condiții, ne întrebăm care pot fi folosale și noutatea noțiunii de degenerență. Pare oportun să nu vorbim de degenerență în următoarele cazuri:

1. când nu există coexistența mai multor deviații grave de la normă;

¹ Valentin Magnan (1835-1916), psihiatru francez care realizează în *Des anomalies, des aberrations et des perversions sexuelles* (1885) una dintre cele mai rafinate clasificări ale pulsuinilor. (n.t.)

Respect pentru oameni și cărti

2. când ansamblul funcțiilor și activităților individuale nu a suferit alterări grave.¹

Faptul că invertiții nu sunt degenerați, în acest sens, reiese dintr-un ansamblu de aspecte:

1. reîntâlnim inversiunea la subiecți care nu prezintă alte deviații grave;

2. inversiunea se găsește la persoane a căror activitate generală nu este tulburată și a căror dezvoltare etică și intelectuală poate să fie foarte înaltă².

3. dacă ne situăm într-un punct de vedere mai general decât cel al experienței medicilor clinicieni întâlnim două direcții de fapte care ne opresc să considerăm inversiunea drept un semn de degenerescență:

a. nu trebuie uitat că inversiunea a fost o practică frecventă, aproape că o instituție importantă, pentru popoarele antice în perioada de apogeu a civilizației lor.

b. inversiunea este extrem de răspândită la populațiile primitive și sălbaticice, în timp ce termenul degenerescență nu se aplică în mod obișnuit decât civilizațiilor dezvoltate (I. Bloch³). Chiar printre diferitele popoare

¹ Pentru a arăta ce rezerve trebuie să avem la stabilirea diagnosticului unei degenerențe și cât de puțină importanță are el în practică vom cita pasajul următor din Moebius (*Ueber Entartung, Grenzfragen des Nerven und Seelenlebens*, 3, 1900): „Dacă se trece în revistă vastul domeniu al fenomenelor asupra cărora s-a convenit să fie numite degenerențe, pe care l-am luminat cel mult cu câteva raze de lumină, se va vedea valoarea care trebuie atașată unui diagnostic de degenerență“. (n.a.)

² Trebuie să se concedă avocaților „uranismului“ că unii dintre cei mai eminenți bărbați au fost invertiți și poate chiar invertiți absolut. (n.a.)

³ Iwan Bloch (1872-1922), dermatolog și psihiatru german, cunoscut drept fondatorul sexologiei. Împreună cu Magnus Hirschfeld și Albert Eulenburg, Bloch a propus conceptul de știință a sexualității (*Sexualwissenschaft*); în 1906 a publicat *Das Sexualleben unserer Zeit in*

Respect pentru oameni și cărți
civilizate ale Europei, climatul și rasa au o influență
considerabilă asupra răspândirii și a manierei în care
este privită inversiunea¹.

Caracterul înnăscut al inversiunii

Inversiunea a fost considerată drept înnăscută numai la prima clasă de invertiți și afirmarea ei a fost sprijinită pe mărturiile persoanele care pretindeau că n-au cunoscut vreodată, în vreun moment al vieții lor, o altă formă a pulsiunii sexuale. Dar faptul că există alte două categorii de invertiți, și în special cea a invertiților ocazionali, se pune greu în acord cu ipoteza caracterului înnăscut al inversiunii. De aici, apărătorii unei astfel de ipoteze manifestă tendința pronunțată de a separa categoria invertiților absolut, ceea ce conduce la renunțarea la o explicație unică și generală a inversiunii. Ar trebui deci să se admită că într-un număr indiscutabil de cazuri inversiunea are un caracter înnăscut, iar în altele originea sa este alta.

În opoziție cu această concepție se află cea care face din inversiune o caracteristică dobândită a pulsiunii sexuale. Ea se sprijină pe faptul că:

1. la numeroși invertiți și chiar la invertiții absolut se poate regăsi de timpuriu o impresie sexuală față de care tendința homosexuală este o urmare durabilă;

seinen Beziehungen zur modernen Kultur, o enciclopedie care favorizează ideea interdependenței între sexualitate și grad de civilizație. (n.t.)

¹ În concepția despre inversiune s-a făcut distincție între punctul de vedere patologic și punctul de vedere antropologic. Cel care a stabilit această distincție este I. Bloch (*Beiträge zur Aetiologie der Psychopathia sexualis*, 1902-1903). El este, de asemenea, cel care a arătat cu precizie importanța inversiunii la popoarele civilizate ale Antichității. (n.a.)

2. la alții, la fel de numeroși, influențele externe favorabile sau defavorabile sunt cele care au fixat inversiunea mai devreme sau mai târziu (raporturi exclusive cu persoane de același sex, colectivități în timp de război, detenție în închisori, teamă de pericolele pe care le prezintă raporturile heterosexuale, impotență etc.);

3. sugestia hipnotică poate suprima inversiunea, ceea ce pare surprinzător dacă se admite caracterul înnăscut.

Plasându-ne în această perspectivă, putem fi determinați să contestăm existența unei inversiuni înnăscute. Astfel, se va putea spune (Havelock Ellis¹) că un examen mai atent al cazurilor de inversiune, așa-zis înnăscute, va pune în lumină, probabil, un eveniment din prima copilărie care a avut o influență determinantă asupra libidoului și care, cu toate că a dispărut din memoria conștientă a persoanei, poate fi readus printr-o influență adekvată. Pentru apărătorii unei astfel de concepții, inversiunea nu ar fi decât una dintre multiplele variații ale pulsiunii sexuale, determinată prin concursul de circumstanțe de viață externe.

Această certitudine aparentă nu rezistă în fața unui fapt ușor de controlat: există multe persoane care au cunoscut aceleași influențe sexuale (chiar și în prima tinerețe: seducere, onanism reciproc) fără a deveni prin aceasta invertite sau fără să fi rămas astfel permanent. Suntem astfel conduși să presupunem că alternativa între caracterul înnăscut și caracterul dobândit nu epuizează ansamblul faptelor sau nu acoperă situațiile existente în inversiune.

¹ Havelock Ellis (1859-1939), fizician, sexolog și scriitor englez, coautorul primului studiu asupra homosexualității (*Sexual Inversion*, alături de J.A. Symonds, 1897). Este considerat creatorul noțiunilor de narcisism și autoerotism, care devin cuvinte-cheie în psihanaliza. Trimiterea de aici este la *Studies in the Psychology of Sex* (1897-1928), vol. II. (n.t.)